

§ 400

Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan hallinto- ja lakipalveluiden vahingonkorvaustiimin päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 6.6.2023 § 193 (autovaurio)

HEL 2023-000701 T 03 01 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hylätä kaupunkiympäristön toimialan hallinto- ja lakipalveluiden vahingonkorvaustiimin päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 6.6.2023 (193 §) tehdyn oikaisuvaatimuksen.

Muutoksenhaun kohteena oleva päätös

Kaupunkiympäristön toimialan hallinto- ja lakipalveluiden vahingonkorvaustiimin päällikkö on 6.6.2023 (193 §) päätöksellään hylännyt 14.1.2023 Lapinmäentiellä tapahtuneeseen ajoneuvon vaurioitumiseen liittyvän vahingonkorvausvaatimuksen. Päätös on nähtävillä kokonaisuudessaan päätöshistoriassa.

Esitetyt vaatimukset ja perusteet

Hakija on toistanut oikaisuvaatimuksessa määrältään 660 euron vahingonkorvausvaatimuksensa 14.1.2023 kello 20.20 osoitteessa Lapinmäentie tapahtuneeseen auton vaurioitumiseen liittyen. Hakijan ajoneuvon rengas vaurioitui hakijan ajettua ajoradalla olleeseen kuoppaan. Oikaisuvaatimus on kokonaisuudessaan päätöksen liitteenä ja nähtävillä lautakunnan kokouksessa.

Hakija toteaa oikaisuvaatimuksensa perusteina muun muassa, että on noudattanut varovaisuutta ajaessaan ja vauhtia ei ole ollut juuri mitään, mutta kuoppaa ei silti voinut kyseisissä olosuhteissa väistää. Näkyvyys oli huono runsaan sateen ja märän asfaltin vuoksi, eikä vettä täynnä olevaa kuoppaa voi mitenkään kovalla sateella erottaa märästä tiestä, varsinkaan pimeällä kelillä. Vastaantulevan liikenteen ja katuvalojen häikäisy vesisateessa ei myöskään helpota näkyvyyttä. Vaikka vahinko sattui pahaan tien routimisaikaan, ei tuollaisia kuoppia pitäisi teillä olla. Hakijan mukaan hänen ajoneuvonsa renkaat, jotka ovat profiililtaan 45 prosenttiset, ovat aivan normaalit tänä päivänä eivätkä kuulu "matalaprofiili"-kategoriaan.

Perustelut

Lautakunta viittasi tiimipäällikön päätöksessä esitettyyn asiaa koskevaan selvitykseen ja saatuun lisäselvitykseen ja yhtyi tiimipäällikön asiassa antamaan päätökseen ja sen perusteluihin.

Asiassa ei ole tullut esille mitään sellaista uutta selvitystä, joka antaisi aiheita päätöksen muuttamiseen.

Vahingonkorvausvastuun syntyminen edellyttää, että kadun kunnossapito on ollut virheellistä tai huolimaton tai että kadun kunnossapitoon kuuluvia tehtäviä on laiminlyöty. Lisäksi edellytetään syy-yhteyttä virheellisen menettelyn ja aiheutuneen vahingon välillä.

Tiimipäällikön päätös perustuu asiassa saatuun kunnossapitovastavan selvitykseen. I-kunnossapitoluokkaan kuuluvan Lapinmäentien kuntoa on seurattu säännöllisesti ja korjaustoimenpiteitä tarvittaessa tehty. Kaupungilla on oltava kohtuullinen aika korjata päällystevauriot myös I-luokan kaduilla, sillä katuja ei voida pitää reaaliaikaisesti kaikilta osin hoitoluokan edellyttämässä kunnossa. Kohtuullinen aika lasketaan siitä, kun vaurio on havaittu kaupungin omassa tarkastuksessa tai vauriosta on saatu ilmoitus.

Kaupunki katsoo hoitaneensa vahinkopaikan kunnossapidon asianmukaisesti. Saadun selvityksen mukaan vahinkopaikalla on tehty toistuvasti tarkastusajoja, tammikuussa 2023 viisi kertaa ennen vahinkopäivää. Edellinen tarkastusajo ennen vahinkoa on ollut 10.1.2023, eikä tuolloin ole havaittu korjaustarvetta. Kuoppa on syntynyt kadun pintaan aikana, jolloin on ollut paha kelirikko ja reikiintyminen on ollut nopeaa. Kuopasta ei ole tehty ilmoituksia kaupungille ennen vahinkoa.

Kuoppa on paikattu viivytyksettä, alle kahdessa tunnissa, kun poliisi on ilmoittanut siitä kunnossapitoon maanantaina 16.1.2023 aamuyöllä. Pa-lautejärjestelmän kautta sunnuntaina 15.1.2023 kello 19.07, maanantaina 16.1.2023 kello 15.51 ja keskiviikkona 18.1.2023 kello 11.10 tehdyt ilmoitukset ovat tulleet kunnossapidon tietoon vasta kuopan paikauksen jälkeen.

Vahingonkärsijän oma myötävaikutus voi alentaa tai poistaa kunnossapidosta vastuussa olevan korvausvastuun. Tieliikennelain mukaan ajoneuvon nopeus on sovitettava sellaiseksi kuin liikenneturvallisuus edellyttää huomioon ottaen muun ohella tien kunto, sää, keli, näkyvyys, ajoneuvon kuormitus ja kuorman laatu sekä muut olosuhteet. Selvityksen mukaan keskimääräinen vuorokausiliikenteen määrä vahinkopaikassa on 19 100 ajoneuvoa. Kaupungille on esitetty samaan kuoppaan liittyen yhteensä neljä vahingonkorvausvaatimusta, joista kahdessa vahinko on tapahtunut 13.1.2023 ja kahdessa 14.1.2023. Vuorokausiliikenteen määrä huomioon ottaen voidaan kuitenkin arvioida, että kuoppa on ollut tieliikennelain edellyttämää tilannenopeutta ja varovaisuutta noudattaen autoilijoiden havaittavissa ja väistettävissä, koska vahinkoja ei varsin vilkkaasti liikennöidyssä kohdassa tämän enempää ole sattunut.

Hakijan ajoneuvossa on ollut rengasprofiililtaan 45 prosenttiset renkaat. Alle 50 prosenttisia renkaita pidetään yleisesti matalaprofiilisina eli hakijan ajoneuvon renkaita voidaan pitää matalaprofiilisina. Kunnossapidolle kertyneen kokemustiedon mukaan matalaprofiiliset renkaat ja usein myös matalaprofiilisten renkaiden vanteet ovat osoittautuneet erityisen herkiksi vahingoittumaan päällysteen pienissäkin epätasaisuuksissa renkaan ohuemman ilmatilan vuoksi. Ajoväylien laatuvaatimuksia ei voida asettaa tällaisten ääriarvojen mukaan, vaikka renkaat ovatkin sinänsä lailliset. Matalaprofiilisten renkaiden käyttäjien voidaan siten katsoa ottavan tietoisesti suuremman riskin.

Kaupunki katsoo toimineensa kunnossapidon osalta kyseisen yksittäisen kuopan korjauksessa sekä yleisesti Lapinmäentien kunnan tarkkailussa huolellisesti. Alueella on suoritettu säännöllisesti tarkastusajoa, ja kuoppa on paikattu viivytyksettä, kun siitä on tullut kunnossapitoon tieto. Tämä vahinko sekä muut kaupungille ilmoitetut vahingot ovat tapahtuneet ennen kuin kuopasta on tehty yhtään ilmoitusta kaupungille. Edellä esitetyillä ja muutoin tiimipäällikön päätöksestä ilmenevillä perusteilla kaupunki katsoo, ettei se ole laiminlyönyt kunnossapitovelvoitettaan eikä siten ole asiassa vahingonkorvausvelvollinen.

Lopputulos

Helsingin kaupunki ei ole vahingonkorvauslain nojalla vastuussa hakijan ajoneuvon vaurioista.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoi, että vahingonkorvaustiimin päällikön päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Sovellettu lainsäädäntö

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1 - 4 §, 14 §

Tieliikennelaki (729/2018) 3 §, 5 §

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Inkeri Lehmusoksa, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 22794
inkeri.lehmusoksa(a)hel.fi

Liitteet

1 Oikaisuvaatimus 18.6.2023 (julkinen versio)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kuntalain (410/2015) 137 §:n mukaan kunnan viranomaisen päätöseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Tässä tapauksessa oikaisuvaatimuksen on tehnyt asianosainen.

Kuntalain 134 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus tehdään toimielimen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle. Kuntalain 138 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätös on lähetetty hakijalle tiedoksi e-kirjeitse 6.6.2023. Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnalle on saapunut 19.6.2023 eli säädetyssä määräajassa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Inkeri Lehmusoksa, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 22794
inkeri.lehmusoksa(a)hel.fi

Liitteet

1 Oikaisuvaatimus 18.6.2023 (julkinen versio)

Oheismateriaali

1 Selvitys HEL 2023-000701 Lapinmäentie

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahin-

gonkorvaus

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Hallinto Hallinto- ja lakipalvelut Lakipalvelut Vahingonkorvaustiimi Tiimipäällikkö 06.06.2023 § 193

HEL 2023-000701 T 03 01 00

Päätös

Lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikkö päätti hylätä hakijan vahingonkorvausvaatimuksen.

Päätöksen perustelut

Hakijan vaatimus

Hakija on 17.1.2023 esittänyt kaupungille määrältään 660 euron vahingonkorvausvaatimuksen. Vaatimuksen mukaan hakijan ajoneuvo vaurioitui 14.1.2023 kello 20.20 ajettaessa ajoradalla olleeseen reikään osoitteessa Lapinmäentie. Vaatimuksen mukaan hakija ei nähnyt reikää kovan vesisateen ja tiellä olleen veden vuoksi.

Sovellettavat normit ja ohjeet

Kunnossapitolaki edellyttää kaupunkia pitämään kadut liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Kunnossapidon tason määräytymisessä otetaan huomioon kadun liikenteellinen merkitys, liikenteen määrä, säätila ja sen ennakoitavissa olevat muutokset, vuorokaudenaika sekä eri liikennemuotojen tarpeet sekä terveellisyys, liikenneturvallisuus ja liikenteen esteettömyys.

Kadun kunnossapito käsittää muun muassa katurakenteiden kunnossapidon, kuten rikkoutuneen päällysteen korjaamisen tai uudelleen päällystämisen.

Kunnossapitolain mukaan kunta voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten kadun ja yleisten alueiden kunnossapito talvella, muu kunnossapito sekä puhtaanapito on laissa asetetut velvollisuudet ja paikalliset olot huomioon ottaen hoidettava. Määräykset voivat koskea mm. suori-

tusaikaa sekä katujen ja yleisten alueiden jaottelua tavoitetason mukaan eri kunnossa- ja puhtaanapitoluokkiin.

Helsingissä kadut ja kevyen liikenteen väylät jaetaan kolmeen hoitoluokkaan katuluokituksen sekä väylän vilkkauden mukaan. Pääkadun ja erittäin vilkkaan liikenteen väylän (I-luokan kadun) päällysteessä voi olla yksittäisiä viivahalkeamia ja urasyvyys saa olla vähäinen. Kokoojakadun ja vilkasliikenteisen kevyen liikenteen väylän (II-luokan kadun) päällysteessä voi olla lieviä vaurioita ja se voi olla kulunut, mutta urasyvyys ei saa olla huomattava. Tonttikadun ja vähäliikenteisen kevyen liikenteen väylän (III-luokan kadun) päällysteessä sallitaan vaurioita kohtuullisin määrin, mutta ne eivät saa aiheuttaa vaaratilanteita.

Lapinmäentie on pääkatu ja luokiteltu I-luokan kunnossapidettäviin väyliin.

Vahingonkorvausvastuun edellytykset

Pelkkä vahinkotapahtuma ei yksinään aiheuta kaupungille korvausvastuuta.

Kadun kunnossa- ja puhtaanapitoon liittyvä vahingonkorvausvastuu perustuu lähtökohtaisesti tuottamukselle eli kadun kunnossapitovelvollisen on vahingonkorvausvastuun syntymiseksi täytynyt syyllistyä laiminlyöntiin, huolimattomuuteen tai virheelliseen menettelyyn. Lisäksi edellytetään, että toiminnan tai laiminlyönnin ja syntyneen vahingon välillä on syy-yhteys.

Kadun kunnossapitovelvollinen vapautuu vahingonkorvausvastuustaan osoittamalla, että kunnossapito on hoidettu asianmukaisesti tai että valinneet olosuhteet ovat tehneet kunnossapitotyöt hyödyttömiksi tai että kunnossapidosta huolehtiminen olisi vahinkohetken olosuhteissa ollut ylivoimaista.

Jos vahingon kärsineen puolelta on myötävaikutettu vahinkoon tai jos muu vahingon aiheuttaneeseen tekoon kuulumaton seikka on myös ollut vahingon syynä, voidaan vahingonkorvausta kohtuuden mukaan sovitella tai evätä kokonaan.

Asiassa saadut tiedot ja selvitykset

Vahinkopaikan kunnossapitotoimenpiteistä on pyydetty selvitys alueen kunnossapidosta vastaavalta. Saadun selvityksen mukaan vahinkopaikalla on tehty tarkastusajoja kunnossapidon toimesta 5 kertaa tammi-kuun 2023 aikana ennen vahinkoa. Viimeisin tarkastusajo ennen vahinkoa on vahinkopaikalla tehty 10.1.2023 kunnossapidon paikkausajoneuvon toimesta, ja tuolloin ei vielä ole huomattu tarvetta paikkaus-

toimenpiteisiin. Poliisi on tehnyt ilmoituksen kuopasta katupäivystykseen maanantaina 16.1.2023 aamuyöllä, jonka jälkeen kuoppa on paikattu viivytyksettä tiedon saavuttua, alle kahden tunnin kuluessa. Kuoppa on ollut syvyydeltään noin 5 - 7 senttimetriä.

Selvityksen mukaan vahinkopaikalla olleesta kuopasta on tehty yhteensä kolme ilmoitusta kaupunkiympäristön asiakaspalveluun ja palautejärjestelmään. Palautejärjestelmään tulleet palautteet pyritään käsittelemään viiden arkipäivän kuluessa. Palautteet on kirjattu järjestelmään ennen poliisilta tullutta ilmoitusta sunnuntaina 15.1.2023 kello 19.07, ja kuopan paikkaamisen jälkeen 16.1.2023 kello 15.51 ja 18.1.2023 kello 11.10.

Vahinkopaikan liikennemäärä on noin 19 100 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Forecan mukaan Kumpulassa on mitattu lämpötilan vaihtelua nollan molemmin puolin ennen vahinkoa jo marraskuusta 2022 lähtien. Ennen vahinkoa, joulukuun puolessa välissä oli pidempi pakkasjakso ja lumen syvyyttä mitattiin enimmillään 44 senttimetriä. Pakkasjakson päätyttyä lumen syvyys alkoi laskea, ja lämpötila vaihteli nollan molemmin puolin vahinkoon asti. Sateita oli pakkasjakson jälkeen useana päivänä, mutta lumen syvyys ei ole noussut. Lämpötila on vahingon aikaan ollut 2,8 °C. Vaikka vähäistä lumisadetta on mitattu 6,2 mm vahinkovuorokauden aikana, on lumen syvyys kuitenkin jatkanut laskuaan. Mitattu lumen syvyys on vahingon aikaan ollut 13 senttimetriä.

Olosuhteiden huomioonottaminen ja muut asiaan vaikuttavat tekijät

Kuoppa on syntynyt kadun pintaan aikana, jolloin on ollut paha kelirikko ja reikiintyminen on ollut nopeaa. Kunnossapito on aloittanut tehostetut paikkaustoimet alueen kaduilla, koska reikiintyminen on vaikeiden keli- ja sääolosuhteiden vuoksi ollut hyvin laajamittaista.

Kuoppien syntyminen märkiin ajoratoihin johtuu ajoradalla olevasta vedestä, lämpötilan vaihtelusta 0 °C molemmin puolin sekä ajoneuvojen renkaiden kuluttavasta yhteisvaikutuksesta. Kuoppa alkaa tyypillisesti muodostumaan kohtaan, jossa vesi seisoo ja johon kohdistuu kulutus, kuten ajouraan. Lämpötilan ollessa lähellä nollaa ajoradan märkä isokin kuoppa voi syntyä hyvin nopeasti, jopa muutamassa tunnissa.

Vaikka päällystevauriot olisivatkin joskus hankalia havaita, ajoneuvojen kuljettajia sitovat silti tieliikennelain säännökset. Ajoneuvon kuljettajan on tieliikennelain mukaan noudatettava olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta vaaran ja vahingon välttämiseksi. Ajoneuvon nopeus on sovitettava sellaiseksi kuin liikenneturvallisuus edellyttää huomioon ottaen muun ohella tien kunto, sää, keli, näkyvyys, ajoneu-

von kuormitus ja kuorman laatu sekä muut olosuhteet. Ajoneuvo on kyettävä hallitsemaan kaikissa liikennetilanteissa. Ajoneuvo on voitava pysäyttää edessä olevan tien näkyvällä osalla ja kaikissa ennakoitavissa tilanteissa.

Kadun käyttäjät voivat omilla toimillaan pienentää onnettomuusriskiään varautumalla keliolosuhteiden muutoksiin ja ottamalla ne riittävästi liikumisessaan huomioon (HE 281/2004 vp, s. 16).

Katujen reikiintyminen alkoi vuoden 2022 lopussa merkittävästi tavanomaista aikaisemmin. Talvi oli routavaurioiden osalta haasteellinen ja katujen pintaan syntyi vaurioita keskimääräistä enemmän koko maassa. Asiasta on uutisoitu yleisesti valtakunnallisella tasolla.

Hakijan autossa on ollut matalaprofiiliset renkaat, jotka ovat renkaan ohuemman ilmatilan vuoksi erityisen herkkiä vahingoittumaan ja muodostavat suuremman riskin myös vanteen vahingoittumiselle ajoradan epätasaisuuksissa. Ajoväylien laatuvaatimuksia ei voida asettaa tällaisten ääriarvojen mukaan. Erikoisrenkaiden käyttäjien voidaan katsoa ottavan tietoisesti riskin.

Yhteenveto ja johtopäätökset

Pelkkä vahinkotapahtuma ei yksinään aiheuta kaupungille korvausvastuuta. Kaupungin vahingonkorvausvastuu konkretisoituu vain, mikäli kaupunki on laiminlyönyt velvollisuuttaan pitää katu liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Kunnossapitolaki ei sääntele tyhjentävästi kunnossa- ja puhtaanapidon tapoja tai laatuvaatimuksia. Katupäällysteiden laatuvaatimuksista mittayksiköissä (cm) ei ole olemassa kaupunkia sitovaa lakia tai normia. Kadunpitäjänä kaupunki määrittelee yleisen katujen kunnossapidon palvelutason ja siihen liittyvät laatuvaatimukset.

Kaupungilla on oltava kohtuullinen aika korjata päällystevauriot myös I-luokan kaduilla, sillä katuja ei voida pitää reaaliaikaisesti kaikilta osin hoitoluokan edellyttämässä kunnossa. Kaupungilla on mahdollisuus korjata päällystevaurio vain, jos se havaitaan tarkastusten yhteydessä tai jos tienkäyttäjä ilmoittaa siitä kaupungille.

Vahinkopaikalla on selvityksen perusteella tammikuussa tehty toistuvasti tarkistus- ja korjausajaja. Kuopasta ei ole tullut ilmoituksia kunnossapidolle ennen vahinkoa. Päällystevaurio on paikattu aikaisin maanantaina 16.1.2023 kylmämassalla poliisin ilmoitettua kuopasta katupäivystykseen. Ensimmäinen palautejärjestelmän kautta tullut ilmoitus kuopasta on tehty sunnuntai-iltana 15.1.2023 ja se on tullut kunnossapidon tietoon vasta kuopan paikkauksen jälkeen.

Vahingon aiheuttanut päällystevaurio on syntynyt nopeasti, oletettavasti tunneissa, aikana, jolloin katujen reikiintyminen on laajaa sää- ja keuliojien vuoksi. Päällystevaurio on sijainnut lähellä isoa risteysaluetta, alue on hyvin valaistu ja huomioon ottaen vahinkopaikan vilkasliikenteisyys, kuoppa on ollut väistettävissä. Lisäksi ajoneuvossa on ollut matalaprofiiliset renkaat, jotka ovat renkaan ohuemman ilmatilan vuoksi erityisen herkkiä vahingoittumaan ja muodostavat suuremman riskin myös vanteen vahingoittumiselle ajoradan epätasaisuuksissa.

Edellä esitetyn perusteella ottaen erityisesti huomioon sekä se, että kunnossapito on ennen vahinkoa säännöllisesti tarkkailut vahinkopaikkaa että se, että tieto vahingon aiheuttaneesta päällystevauriosta on tullut kunnossapidon tietoon vasta vahingon jälkeen, kaupunki katsoo, ettei se ole laiminlyönyt kunnossapitolain mukaisia velvollisuuksiaan, eikä näin ollen ole asiassa korvausvelvollinen.

Sovelletut säännökset

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta(669/1978) 1–4 §, 14 §

Tieliikennelaki (729/2018) 3 §, 5 §

Toimivalta

Kaupunkiympäristön toimialajohtajan 19.12.2022 tekemän päätöksen § 45 mukaan hallinto- ja lakipalveluiden lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikkö päättää toimialaa koskevasta vahingonkorvauksesta silloin, kun vahingonkorvausvaatimuksen määrä on enintään 5 000 euroa.

Lisätiedot

Marjo Laine, valmistelija, puhelin: 09 310 38506
kymp.korvausasiat(a)hel.fi